

TSUNDOKU

積ん読

DE JAPANESE KUNST VAN
BOEKEN VERZAMELEN

TAIKI RAITO PYM

1

**DE BOEKEN
OM ONS HEEN
BEVATTEN
MYSTERIES**

Izumi had eigenlijk niet in de gaten dat ze meer boeken verzamelde dan ze kon lezen. Ze zag niet dat haar boekenkast stukje bij beetje vol raakte en dat er op de planken, die er na haar verhuizing zo treurig en leeg uit hadden gezien, steeds minder plekjes vrij waren. Toen ze op een ochtend merkte dat de boeken die ze gekocht had er niet meer in pasten, maakte ze gewoon een nieuwe rij en daarna een derde, van boven naar beneden, om alle hoekjes te kunnen gebruiken. Op een gegeven moment was er echter echt geen plek meer en legde ze de nieuwe boeken op haar nachtkastje. 'Hier leg ik de boeken die ik binnenkort ga lezen,' zei ze tegen zichzelf. En zo bleef ze doorgaan. Haar verzameling breidde zich uit naar de slaapkamer, de woonkamer, de keuken en de badkamer.

Totdat ze op een middag om zich heen keek. Het was alsof ze geraakt werd door de bliksem. Opeens bekeek ze haar huis met andere ogen. En dus probeerde ze haar leven te beteren. Ze ruimde alles op, verplaatste stapels boeken, zocht naar alternatieve oplossingen en creëerde nieuwe ruimtes. Ze bleef maar optillen, verplaatsen, schoonmaken en opruimen. Intussen vielen de kleuren van de nacht door het raam naar binnen. Het waren de lichten van de neonborden die altijd aan bleven staan.

De lampen hielden haar gezelschap totdat ze lichter waren geworden, bijna wit, en Izumi zich realiseerde dat de zon op was gekomen. Toen legde ze het boek dat ze in haar handen had op de grond en kroop ze, zonder verder nog iets aan te raken, in haar futonbed. Ze viel in slaap in het bijzijn van het licht dat steeds warmer werd en de houten vloer verlichtte, en de overvolle boekenkast en de stapels boeken die nu een goede plek hadden gekregen, maar nog steeds overal lagen opgestapeld.

Diep vanbinnen weten *tsundoku*-mensen dat het hun nooit zal lukken om alle boeken die ze hebben te lezen. En je zou kunnen denken dat dat hen soms angstig maakt, ontmoedigt of er zelfs toe leidt dat ze geen nieuwe boeken meer willen kopen, al is het maar voor even.

Maar dat is niet het geval. Elke keer als ze langs hun bomvolle boekenkasten lopen en naar de stapels boeken om hen heen kijken, naar de nieuwste aanwinsten op hun nachtkastje en op vrijwel elk plekje in huis, krijgen deze mensen juist een soort visioen.

Laten we ons eens voorstellen hoe dat in zijn werk gaat. Hun blik glijdt langs al die werken en richt zich op de omslagen en de dingen die ze uniek maken: op de titels en onder-titels, de flaptekst achterop, op de teksten waarin vol lof over andere schrijvers wordt gesproken of waarin een belangrijk citaat staat. Dan beginnen ze met hun vingers door het boek te bladeren en... worden ze zich ervan bewust, of ze nu willen of niet, dat er een tijd komt waarop ze verder kunnen gaan, waarop ze al die woorden die erin staan kunnen lezen. Dat moment duurt oneindig lang.

**HET IS ALSOF BOEKEN, ALLEEN
MAAR DOOR ER TE ZIJN, ONS LATEN
VOELEN DAT DE TIJD VERSTRIJKT,
MAAR ONS ER TEGELIJKERTIJD VAN
VERZEKEREN DAT WIJ ACTIEF DEEL
UITMAKEN VAN DIE TIJD.**

Het bittere besef dat we niets kunnen doen tegen het meedogenloos voorbijstrijken van dagen, maanden en jaren,

verdwijnt als we naar krachtige voorwerpen kijken, zoals de boeken op onze planken. Die geven ons een gevoel van berusting.

De kracht van die boeken laat ons met enthousiasme naar de toekomst kijken en maakt dat we het gevoel hebben dat we nog oneindig veel tijd voor ons hebben. Het is een gevoel dat niet ontmoedigend is, maar juist het tegenovergestelde: het brengt je in een roes.

De simpele constatering dat er, in theorie, nog veel te lezen, te ontdekken en voor te stellen is, maakt dat we de schoonheid in de wereld en de mogelijkheden die die ons biedt blijven zien; dat we stilstaan en genieten van de uitgestrektheid van wat ons omringt, waar we ons klein en nietig door voelen, maar ook levend en euforisch, omdat we deel zijn van iets wat groter is dan wijzelf.

Het bewonderen van alle boeken die je in je leven hebt gekocht is eigenlijk niet heel anders dan kijken naar de donkere hemel in de nacht. Als je naar de sterren tuurt, bewonder je ook iets wat ver weg en groots is, iets wat je je heel klein kan laten voelen, maar ook kalm en als een onderdeel van het universum.

Het is geen besef dat angst inboezemt. Eerder een soort hoopvolle droefheid.

**WIE ZICH OMRINGT MET BOEKEN
KRIJGT HETZELFDE GEVOEL VAN ENORME
UITGESTREKTHEID EN POTENTIE
ALS WANNEER HIJ BUITEN NAAR
DE STERREN KIJKT.**

Heel anders is wat er gebeurt met *De man zonder eigenschappen* van Robert Musil, die een bibliotheek binnenloopt en wordt overweldigd door het besef dat het hem nooit zal

lukken om één boek per dag te lezen en zichzelf een echte intellectueel te noemen. Zelfs aan het eind van zijn leven zal hij nog niet alle boeken in de bibliotheek hebben gelezen. Hij rekent het precies uit: om alle boeken te lezen (dat zijn er drieënhalf miljoen) zou hij tienduizend jaar nodig hebben! Dit zorgt ervoor dat hij een hevige existentiële angst ervaart.

En dat niet alleen: het besef dat hij nooit alle boeken in de bibliotheek zal kunnen lezen – laat staan alle boeken ter wereld – maakt dat hij een soort afkeer van lezen ontwikkelt. De man zonder eigenschappen vraagt zich af: wat heeft het voor zin om er één te lezen als ik ze niet allemaal kan lezen? Dat is de ‘alles of niets’-gedachte die mensen vaak krijgen en ons leven op een negatieve manier kan beïnvloeden.

Wie de *tsundoku*-filosofie heeft omarmd gedraagt zich op precies de tegenovergestelde manier. Het feit dat mensen boeken, de vruchten van het menselijk intellect, kunnen bekijken en aanraken, geeft hun het idee dat ze deel uitmaken van het verstrijken van de tijd: ze krijgen het gevoel te leven in een wereld die voortdurend evolueert. En daardoor ervaren ze geen wanhoop, maar juist een sterk gevoel van hoop.

Het is een hoop die het mogelijk maakt om dingen tot in de essentie te begrijpen en die ons doet beseffen dat het menselijk brein in staat is om werelden te creëren, verbanden te leggen, dingen in perspectief te zien en het heden te onderzoeken om een toekomst op te kunnen bouwen.

Het besef dat we elke dag een tastbaar bewijs bij ons hebben van iets wat we nu nog niet kennen, maar op een dag wel ontmoedigt ons niet, maar houdt het vlammetje in ons brandende en zorgt ervoor dat we onszelf net iets voorbij onze grenzen pushen.

En de gedachte, of eigenlijk de zekerheid, dat we nog zoveel te lezen hebben opent een weg voor ons. Een weg die we nooit alleen zullen afleggen.

WAT VOEL JE BIJ ALLE BOEKEN DIE JE IN HUIS HEBT?

1. **Waarom koop je boeken?**
 - a. Omdat ik het leuk vind om ze te sparen en te hebben.
 - b. Omdat ik ze in de toekomst graag wil lezen.
 - c. Omdat ik het kopen van boeken erg leuk vind.
2. **Hoe voel je je als je boeken opstapelt die je niet leest?**
 - a. Ik voel me goed, omdat ik het leuk vind om ze te verzamelen.
 - b. Soms denk ik dat het me nooit lukt om alle boeken die ik heb te lezen.
 - c. Daar voel ik niet zoveel bij, het hoort gewoon bij mijn levensstijl.
3. **Hoe beslis je of je een boek gaat kopen of niet?**
 - a. Ik laat me leiden door mijn instinct.
 - b. Ik kijk of het bij mijn interesses past en bedenk of ik het in de toekomst ga lezen.
 - c. Ik heb geen beslismethode, ik koop gewoon een boek als ik daar zin in heb.
4. **Wat doe je met de boeken die je niet leest?**
 - a. Die zet ik in mijn boekenkast, bij mijn verzameling.
 - b. Die leg ik apart, zodat ik ze kan lezen als ik tijd heb.
 - c. Die verkoop ik of geef ik weg, omdat ik die niet meer interessant vind.
5. **Wat is jouw doel als het gaat om boeken?**
 - a. Ik wil graag een grote collectie boeken hebben die bij mijn smaak en interesses past.

- b. Ik wil alle boeken lezen die ik koop en een boekenkast en -collectie creëren die voor mij veel betekent.
- c. Ik heb geen specifiek doel als het gaat om mijn boekenverzameling.

6. Hoe zou je je voelen als je afstand moest doen van een deel van je boekencollectie?

- a. Dat zou ik erg naar vinden en het zou me erg verdrietig maken.
- b. Dan zou ik enigszins opgelucht zijn, omdat ik me dan kan richten op de boeken die ik leuker vind.
- c. Dat zou ik niet zo erg vinden, omdat ik die, indien nodig, later weer zou kunnen kopen.

Antwoorden

Meestal antwoord a:

Een grote boekenverzameling hebben is jouw grootste ambitie, of het je nu lukt om ze te lezen of niet. Je bent trots op je boekenkast en op elke andere plek waar boeken liggen. Je kunt niet wachten om je collectie verder uit te breiden!

Meestal antwoord b:

Als je boeken verzamelt, doe je dat vooral met de bedoeling ze ooit te gaan lezen, hoewel je er zo veel hebt dat dat waarschijnlijk onmogelijk is! Voor jou is elk boek een schat en je denkt altijd goed na bij de aanschaf van een nieuw boek.

Meestal antwoord c:

Wat jij het leukst vindt aan je boekenverzameling is het kopen zelf. Het kan je niet heel veel schelen of jouw collectie uniek is, of dat je boeken interessant zijn. Wat echt belangrijk is, is dat jij de boekwinkel uit gaat met iets nieuws in je tas!

HET PLEZIER VAN HET KUNNEN KIEZEN

De boekenkast van *tsundoku*-mensen en ook de rest van hun huis biedt veel keuze. Als je voor die kast vol nooit gelezen boeken en nog niet ontdekte verhalen staat, zijn er oneindig veel mogelijkheden denkbaar.

Boeken die niet gelezen zijn bewaren niet alleen een geheim, maar laten ons ook genieten van het feit dat we kunnen kiezen.

Als we het brede scala aan boeken zien dat staat uitgestald op de planken van onze boekenkast, voelen we ons vrij om ons af te vragen waar we echt zin in hebben. We kunnen ons laten leiden door toeval en een vergeten boek dat we misschien nog nooit hebben doorgebladerd oppakken en besluiten het te lezen. Het zal een geheel nieuwe ervaring zijn met de spanning van het onbekende.

Het is een ongewoon en onvoorspelbaar gevoel: een huis hebben dat je blijft verbazen. De boekenkast van iemand die tot de *tsundoku*-categorie behoort is als een onbekend landschap. We hebben die boeken weliswaar ooit in huis gehaald en tussen de andere neergezet, maar zolang we ze niet openslaan, doorbladeren en lezen, blijven ze een mysterie. Ze blijven een bron van onontgonnen kennis, verhalen die ons eraan herinneren hoeveel verhalen er op de wereld zijn, mogelijkheden die blijven wachten.

**WONEN IN EEN HUIS VOL ONGELEZEN
BOEKEN BETEKENT OOK DIT:
JEZELF STEEDS OPNIEUW LATEN VERRASSEN,
ALSOF HET DE EERSTE KEER IS.**

Misschien gebeurt het nooit, want onze lijst met te lezen boeken is eindeloos en onze leesplanning laat geen ruimte over

voor spontaniteit, maar dat is niet het punt. Het gaat erom dat we weten dat we kunnen kiezen als we dat willen.

Beter nog, we kunnen dat doen zonder ervoor de deur uit te hoeven, als we daar even geen zin in hebben of als dat onmogelijk is. We kunnen uit de hele verzameling één boek kiezen dat we op dat moment nodig hebben, omdat we een plotselinge ingeving willen uitdiepen die anders als sneeuw voor de zon verdwijnt; omdat we een emotie die we ervaren beter willen begrijpen voordat we die weer wegstoppen zonder er woorden aan te kunnen geven; omdat boeken de ziel helpen genezen en soms gewoon precies zijn wat we nodig hebben.

Een boek over het geheime leven van een plant kan ons de rust geven die we nodig hebben op een stressvol moment; een stimulerend essay kan ons de kracht geven om een idee dat we al een tijdje in ons hoofd hebben te realiseren; een inspirerende biografie kan ons een duwtje in de rug geven bij het nemen van een moeilijke beslissing; een vrolijke, luchtige roman kan ons door donkere tijden heen helpen.

Het feit dat we de boeken al in huis hebben, binnen handbereik, zorgt ervoor dat ze tegen ons kunnen praten als we ze nodig hebben. Ze kunnen ons adviseren, helpen, zonder tussenpersonen, zonder afleiding, hier en nu.

De Japanse uitdrukking *ichigo-ichie* (一期一会), die uit het zenboeddhisme komt, is verbonden aan een traditionele theeceremonie en betekent letterlijk 'één keer, één ontmoeting'. Deze uitdrukking wordt gebruikt om te benadrukken dat het belangrijk is om elk moment in het leven als waardevol te zien, om in het heden te leven en te genieten van de echte schatten: ontmoetingen en ervaringen.

Hieruit volgt ook dat we de tijd moeten nemen om emoties te verwerken, of ze nu prettig of onprettig zijn.

Wanneer we ons omringen met een zo grote verscheiden-

heid aan prikkels, samengebracht op al die bladzijden, precies op het moment dat we voelen dat we in het heden moeten leven en de dag moeten plukken, kunnen we niets anders doen dan naar onszelf luisteren.

EEN ODE AAN DE ONGELEZEN BOEKEN DIE ALLE HOEKEN EN GATEN VAN JE HUIS VULLEN

Liggen er bij jou thuis boeken op je nachtkastje, in vensterbanken en op stoelen? Koop je steeds weer nieuwe titels, terwijl er nog genoeg stilletjes op je liggen te wachten? Geen zorgen: je bent in uitstekend gezelschap. *Tsundoku* bewijst dat het verzamelen van boeken een levenskunst is die je met trots mag beoefenen. Een huis vol boeken is geen chaos, maar een schatkamer: zo zijn verhalen overal en op elk moment van de dag binnen handbereik.

In dit boek met inspirerende verhalen, grappige quizen en verrassende oefeningen ontdek je precies wat voor verzamelaar jij bent. 'Shop' in je eigen kast, vind vergeten parels terug en ontdek wat jouw stapels eigenlijk over jou vertellen. Een warm en onweerstaanbaar boek voor iedereen die van boeken houdt, gelezen én ongelezen.

NUR 320

9 789023 963974